

УНИВЕРЗИТЕТ У НИШУ
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
КАТЕДРА ЗА ПРАВНО ТЕОРИЈСКЕ НАУКЕ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ			
ПРЕДАНО		07.11.24.	
ДТ. СД	БРОЈ	КЛАСИФ	СТАТУС
01	5203		

КОМИСИЈА
ЗА ОЦЕНУ И ЈАВНУ ОДБРАНУ МАСТЕР РАДА

Проф. др Саша Кнежевић, председник комисије
Проф. др Славиша Ковачевић, члан комисије
Проф. др Марко Трајковић, члан комисије и ментор

Комисија (образована Одлуком бр. 01-3139 од 04.11.2024. године) за оцену и јавну одбрану мастер рада под насловом „*Делотворност правде и дуготрајност правног поретка*“ кандидата Мине Трајковић М049/23-О у саставу: Проф. др Саша Кнежевић, председник комисије, Проф. др Славиша Ковачевић, члан комисије, Проф. др Марко Трајковић, члан комисије и ментор, подноси

ИЗВЕШТАЈ

Кандидат Мина Трајковић, М049/23-О написала је мастер рада под насловом „*Делотворност правде и дуготрајност правног поретка*“ у захтевној форми која је неопходна за израду и писање мастер радова на Правном факултету у Нишу а његова садржина одговара захтеваном степену научног сазнања. Избор теме, студијско истраживачки рад, коришћена литература, указују да се кандидат одговорно и систематично бави овом темом, те стога Комисија даје позитивну оцену и извештај на мастер рад за јавну одбрану. Мастер рад је написан на 48 страна компјутерски обрађеног текста, са 27 библиографских јединица, од којих је 5 на страном, енглеском и немачком језику. Што се тиче структуре мастер рада она се састоји од Увода и још од 13 наслова, закључка, пописа коришћене литературе, сажетка и кључних речи, Abstract и биографије студента.

У уводном делу, аутор мастер рада методолошки изведено, дефинише и образлаже сам предмет истраживања, хипотезе, методе и саму логичку повезаност структуре мастер рада.

У првом наслову „*Појам права*“ обрађено је како различити правни теоретичари и филозофи права, попут Херберга Харта, Густава Рдбурха, Ханса Келзена и других проматрају појам права,

те након тога упоређено како су различите дефиниције права утицале на период у коме су настале.

У другом наслову *„Правда као вредносни елемент права“* начињен је веома исцрпан преглед теме аксиологије права, као и дубље разумевање ове дисциплине кроз поређење формалне и материјалне правде.

У трећем наслову *„Правна норма и појединац“* јасно је истакнут захтев да се правна норма која се заснива на друштвеним вредностима које право на најбољи могући начин штити као и на типично правним вредностима, поседује јачу обавезујућу снагу за појединца од оне норме која није усклађена друштвеним околностима. Јасно је поцртан захтев да обавезујућа снага правне норме не може доћи из санкције, ако правни поредак пледира на дуготрајност, што је закључак вредан пажње.

У четвртом наслову *„Делотворност и целисходност“* указано је на чињеницу да се између осталог правни поредак заснива и на два вредносна елемента једнако важна за његово ваљано функционисање, а то су делотворност и целисходност. У овој целини се ова два концепта обрађују на темељан и систематичан начин, са освртом концепте који произилазе из ова два вредносна елемента, а то су правни легитимитет, правна сигурност, једнакост.

У петом наслову *„Позитивистичка школа права“* обрађено је на који начин су позитивисти попут Ханса Келзена, Херберта Харта, Ернеста Рогина дефинисали појам права, а затим и концепт делотворности, као и то на који начин и у ком обиму делотворност утиче на дуготрајност правног поретка према заступницима позитивистичке школе права.

У шестом наслову *„Нормативистичка школа права“* се аутор рада надовезује на претходни наслов, те у истом тону приказује концепт делотворности и његов утицај на дуготрајност правног поретка, а све кроз призму заступника ове школе права.

У седмом наслову *„Психолошка теорија права“* приказан је утицај психолошких и социолошких елемената како на право, тако и на појединца. У овој целини на исцрпан начин обрађено је на који начин се кроз историју показала делотворност ове теорије права, ослањајући се на мисли Лава Петражицког и Рудолфа фон Јеринга.

У осмом наслову *„Школа интересне јуриспруденције“* се завршава осврт на школе права и то како свака од њих анализира концепт делотворности као вредносни елемент права и његов утицај на дуготрајност правног поретка. Приказано је на који начин се представници ове школе боре за остваривање делотворности и дуготрајности правног поретка, те како по њима прилагодљивост права знатно утиче на ова два аспекта.

У деветом наслову „*Сукоб правних школа у погледу делотворности правног поретка*“ на систематичан начин је сумирано све оно што је изнето у претходним насловима који су обрађивали како различите школе права виде концепт делотворности и дуготрајности правног поретка. Овде је начињен завршни приступ овој теми, те је поређена свака од школа, као и оно на шта свака од њих ставља акценат приликом одређивања и дефинисања ова два појма.

У десетом наслову „*Да ли право користи јачему?*“ детаљно је приказано на који начин су софисти дефинисали концепт како права тако и правде, као и делотворност и целисходност. У овој целини се исцрпно обрађује вечито питање да ли је право и правда резервисано за оне који су на врху државе или је пак ту да служи свима.

У једанаестом наслову „*Појам принуде у праву и у чему се он огледа?*“ начињен је историјски осврт на појам принуде и то како се он манифестовао у праву кроз векове. Такође, принуда као друштвени и правни феномен разложена је на ситније чиниоце у овој целини, а све са циљем суштинског разумевања овог концепта.

У дванаестом наслову „*Да ли је ефикасно право услов за његову примену?*“ обрађена је тема ефикасности права и његовог утицаја на примену правних норми. Учињен је осврт и на друге концепте који иду уз ефикасност, као што су правни легитимитет, предвидивост закона, као и концепта делотворности и дуготрајности правног поретка који су централни део овог рада.

У тринаестом наслову „*Који фактори утичу на дуготрајност правног поретка?*“ изложени су сви фактори који могу утицати на дуготрајност правног поретка, те сумирано све што је до сада изнето у мастер раду у једну целину која заправо представља скуп свих елемената који могу утицати на овај концепт, попут легитимитета, транспарентности и праведности.

У закључном разматрању аутор даје своје закључке након дефинисања свих појмова који су кључни у овом раду, као и дефинисање и свој закључак о неопходности да право којим се прописује понашање појединца у оквиру једног друштва мора бити делотворно како би суштински било примењено и поштовано али и како би један правни поредак што дуже остао на снази. У овом раду је учињен интегралистички приступ овој теми, јер право поседује своје вредносне елементе који га суштински одржавају на снази и чине примењивим. Само кроз делотворне правне норме, и то је наглашено у раду, могуће је да се оствари правни поредак који ће пледирати на дуготрајност и избећи све замке правног поретка који се заснива само на санкцијама и принуди.

Мастер рад „*Делотворност правде и дуготрајност правног поретка*“ одликује се добром изборном темом испитивања, и током формулисање предмета, значаја, циља и хипотеза мастер рада, у раду су коришћени филозофски, аксиолошки и правни методи.

Аутор је у свом раду објаснио и сиситемски образложио кроз закључке што кроз различите теорије о дефинисању самог појма делотворности, целисходности, дуготрајности као и о њиховој узрочној вези, о негативним и позитивним деловањима принуде кроз историју. Аутор је у свом раду и објаснила да правни поредак у коме се правне норме формирају са циљем да буду примењене уз поштовање друштвених прилика и околности унутар једне државе заправо представљају норму која је несаломива и друштво чији ће правни поредак засигурно бити дуготрајан.

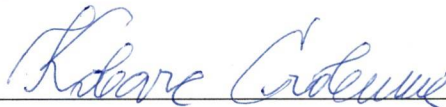
На основу овог Извештаја, Комисија у наведеном саставу, сматра да је мастер рад „*Делотворност правде и дуготрајност правног поретка*“ кандидата *Мине Трајковић* (М049/23-О), подобан за јаву одбрану јер је задовољио методолошке, теоријске и емпиријске критеријуме. У раду, аутор је обрадио постојећу, репрезентативну литературу, извршио њену интерпретацију, креативно структурисао рад по одређеним насловима. Мастер рад је резултат научног, критичког, систематизованог и самосталног сагледавања значајних аспеката и приступа дефинисања појма права, делотворности и целисходности правде те њихову повезаност са дуготрајношћу правног поретка .

У Нишу, 05.11.2024. године

Проф. др Саша Кнежевић, председник комисије

Проф. др Славиша Ковачевић, члан комисије

Проф. др Марко Трајковић, ментор, члан комисије

